

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Râșcani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev, 3
Email: jrc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 43 80 02
www.instante.justice.md

21 noiembrie 2024

Dosar nr. 3-3264/2024

10008

21 11 2024

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28.

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), Vă remite spre examinare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor **art. 8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 09 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public**, formulată de Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma", în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" împotriva Cancelariei de Stat a Republicii Moldova privind accesul la informație.

- Anexe:** 1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate din 15 noiembrie 2024;
2. Copia cererii de chemare în judecată;
3. Copia încheierii nr. 3-3264/2024 din 19 noiembrie 2024.

**Vicepreședinte interimar
al Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani)**

Violeta Chisilița

13:00
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2339
"22" 11 2024

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. i) din Legea nr. 317/1994 cu privire la
Curtea Constituțională, art. 38 alin. (1) lit. i) și art. 39 din Codul jurisdicției
Constituționale nr. 502/1995

I. AUTORUL SESIZĂRII

Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" str. Pușkin 22, of. 519, Chișinău MD-2012, Republica Moldova IDNO: 1018620000358, reprezentată de administratorul Vitalie Sprinceană, I

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Verificarea constituționalității prevederilor art. 8 alin.(2) din Legea nr. 148 din 9.06.2023 privind accesul la informație: „Accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci când restricția este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informațiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical”.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe data de 29 martie, pe pagina Guvernului Republicii Moldova a fost publicat un comunicat oficial despre un nou acord, în proces de elaborare, prin care terenul fostului Stadion Republican va fi vândut pentru viitorul sediu al Ambasadei SUA în Moldova. Textul comunicatului menționa despre existența unui proiect care urmează a fi avizat de ministere și de Comisia parlamentară pentru politică externă și integrare europeană pînă la 10 aprilie.

Textul comunicatului conține unele detalii privind conținutul acordului și finalitatea acestuia. Acesta menționează că documentul va duce la revitalizarea sectorului respectiv din Chișinău, că prețul de vânzare a terenului va fi de circa 15 milioane Euro și că banii din vânzare vor fi utilizați pentru cîteva proiecte culturale și sportive și că vânzare „se va face la un preț corect” și cu cîteva condiții obligatorii – păstrarea porților fostului stadion, crearea unei zone verzi și respectarea unor restricții de înălțime.

În acest context, în temeiul Legii nr. 148 din 9.06.2023 cu privire la informațiile de interes public, la data 14.05.2024 am solicitat Guvernului transmiterea proiectului de acord menționat în comunicatul din 29 martie 2024, în format electronic, pe adresa de e-mail locuri.dragi@gmail.com. Totodată am solicitat transmiterea pe aceeași cale a avizelor asupra proiectului, recepționate de la autoritățile menționate în comunicat.

Potrivit articolului 10 al Legii nr. 148 din 9.06.2023 cu privire la informațiile de interes, autoritățile publice urmează să publice proactiv pe paginile lor web toată documentația aferentă proceselor decizionale (alin. 1, lit. o) în termen de 5 zile din momentul disponibilității acestora. De aceea am solicitat și publicarea documentelor menționate pe pagina web a autorității responsabile.

Pe data de 14 mai 2024, am primit răspunsul la solicitarea de informații, cu nr. 25 -78 -5491, din parte Cancelariei de Stat a Republicii Moldova potrivit căreia, în conformitate cu art. 8 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, accesul la informațiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității prevăzut la art. 9 deoarece dezvăluirea informațiilor va prejudicia relațiile internaționale. Totodată **motivînd faptul că, potrivit alin. (2) al aceluiași articol, accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci cînd restricția este prevăzută expres de lege**, iar art. 30 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova în coroborare cu pct. 32 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 442/2015, textele proiectelor de tratat pot fi făcute publice, numai dacă aceasta este prevăzut de tratatele internaționale în vigoare sau dacă în acest sens există acordul expres al celeilalte sau celorlalte părți la negocieri și doar cu condiția ca această acțiune să nu influențeze procesul de negociere în detrimentul intereselor Republicii Moldova.

În acest context, Cancelaria de stat a statuat că atît Nota Ambasadei Statelor Unite cît și alte documente aferente proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind achiziționarea proprietății pentru noul sediu al Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova conțin părți și informații despre textul tratatului, care nu pot fi făcute publice decît după încheierea tratatului.

Poziția Cancelariei de stat și normele citate ar sugera că textele proiectelor de tratat pot fi făcute publice, numai dacă aceasta este prevăzut de tratatele internaționale în vigoare sau dacă în acest sens există acordul expres al celeilalte sau celorlalte părți la negocieri și doar cu condiția ca această acțiune să nu influențeze procesul de negociere în detrimentul intereselor Republicii Moldova

La data 24 iunie 2024, Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Cancelariei de Stat a Republicii Moldova solicitînd:

- a. Constatarea faptelor ce constituie încălcări ale legislației privind accesul la informațiile de interes public.
- b. Obligarea Cancelariei de Stat să elibereze informația solicitată în cererea de informații.
- c. Obligarea Cancelariei de Stat să publice informația solicitată în cererea de informații pe pagina web a Guvernului și/sau Cancelariei de Stat.

La data de 1 octombrie, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), *dosarul nr. 3-3264/2024* a dispus de a acorda termen părților termen pentru prezentarea referinței, probelor și altor cereri pentru justa examinare a cauzei în procedură scrisă.

IV. ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA NECONSTITUȚIONALITĂȚII NORMELOR CONTESTATE

În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind accesul la informație, ține de competența Curții Constituționale.

În acest context, considerăm că prevederile contestate reprezintă, o ingerință în privința dreptului la informație și contravin articolelor 1 alin. (3) [statul de drept], art. 4 alin. (2) [prioritatea tratatelor internaționale privind protecția drepturilor fundamentale la care Republica Moldova este parte] , art. 23 alin. (2) [dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle], art. 39 [dreptul la administrare] art. 34 alineatul (1) și (2) [dreptul la informație] și art. 54 [restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți] din Constituție, din următoarele considerente:

Constituția Republicii Moldova garantează dreptul la informație, iar orice limitare a acestui drept trebuie să fie proporțională și să răspundă unor necesități obiective și justificabile într-o societate democratică. Restricțiile prevăzute în art. 8 alin. (2), prin stabilirea unor limitări generale și, potențial arbitrare și excesive, pot contraveni principiului proporționalității și pot fi interpretate ca o ingerință nejustificată în dreptul fundamental de a accesa informații de interes public.

Principiul transparenței guvernamentale este esențial pentru funcționarea democratică a statului și permite publicului să exercite un control eficient asupra autorităților publice. Excluderea accesului la anumite informații, fără a ține cont de principiul proporționalității, cu justificarea că acestea reprezintă „restricții prevăzute expres de lege”, sau constituie „secret de stat, bancar sau medical” poate diminua posibilitatea cetățenilor de a participa activ în procesele decizionale și de a asigura responsabilitatea autorităților publice, afectând astfel funcționarea democrației.

Legea 148 privind accesul la informațiile de interes public, este o lege organică care instituie mecanismul de protejare a dreptului constituțional la informare. Legea este guvernată de mai multe principii printre care *principiul oferirii informațiilor de interes public* potrivit căruia „toate informațiile deținute de furnizorii de informații se prezumă a fi publice” și principiul promovării guvernării deschise, potrivit căruia „autoritățile publice trebuie să promoveze în rândul agenților publici o cultură a transparenței și a deschiderii și să promoveze în rândul populației dreptul la informație”. Norma contestată neagă ambele aceste principii instituind excepții de blanșetă și lăsând la latitudinea legiuitorului secretizarea anumitor categorii de informații.

Prevederea care constituie obiect al prezentei sesizări **poate face inaplicabil dreptul la informație și mecanismul de protejare a acestuia prin Legea 148, din moment ce autoritățile publice pot scoate din domeniul public orice categorie de informație prin instituirea unei reglementări legale a unei excepții de la dreptul la informație.** Menționăm că Curtea Europeană a Drepturilor Omului Curtea a statuat, în mod constant, în jurisprudența sa, că scopul Convenției este de a proteja drepturile care nu sunt teoretice sau iluzorii, dar care sunt concrete și efective¹.

¹ Cauza Peltier contrar Franței, 21 mai 2002, par. 36.

Prevederea contestată este cu atât mai **arbitrară în contextul în care prevederile din alin. 1 al art. 8 și art. 9 din Legea nr. 148 privind accesul la informațiile de interes public, deja prevede criteriile prin care accesul la informație poate fi limitat în cazul în care dezvăluirea informație aduce atingere unui interes protejat și reglementează testul proporționalității (a prejudiciului sau al interesului public)** care urmează a fi aplicat în fiecare caz. Instituirea unei excepții de la acest test pentru orice categorie de informație, dacă acest lucru e prevăzut de o altă lege, instituie excepții *absolute și arbitrare* incompatibile cu principiul proporționalității, prezumția caracterului public al informației deținute de stat și promovarea culturii transparenței.

Republica Moldova este parte a **Convenției Europene a Drepturilor Omului** și a altor tratate internaționale care impun obligația respectării dreptului la informație. În acest context, limitarea excesivă a accesului la informații, fără criterii clare și riguroase de evaluare, poate intra în contradicție cu prevederile art. 10 din CEDO, care protejează libertatea de exprimare și dreptul de a primi și a împărtăși informații fără interferența autorităților.

Totodată, Republica Moldova este parte a **Convenției privind accesul la documentele oficiale**, care prevede la articolul 3 aplicabilitatea principiului proporționalității (al interesului public, al prejudiciului) în toate cazurile de limitare a accesului la documentele oficiale:

„Articolul 3 – Posibile limitări ale accesului la documentele oficiale

(1) Fiecare parte poate limita dreptul de acces la documentele oficiale. Limitările trebuie să fie stabilite cu precizie prin lege, să fie necesare într-o societate democratică și să fie proporționale cu scopul de a proteja:

- a) securitatea națională, apărarea și relațiile internaționale;*
- b) siguranța publică;*
- c) prevenirea, investigarea și urmărirea penală a activităților infracționale;*
- d) anchetele disciplinare;*
- e) inspecția, controlul și supravegherea de către autoritățile publice;*
- f) confidențialitatea și alte interese private legitime;*
- g) interese comerciale și alte interese economice;*
- h) politicile economice, monetare și valutare ale statului;*
- i) egalitatea părților în procedurile judiciare și administrarea eficientă a justiției;*
- j) mediul; sau*
- k) deliberările în cadrul sau între autoritățile publice cu privire la examinarea unei chestiuni.*

[...]

(3) Accesul la informațiile conținute într-un document oficial poate fi refuzat dacă dezvăluirea acestuia ar prejudicia sau ar putea prejudicia oricare dintre interesele

menționate la alineatul (1), cu excepția cazului în care există un interes public superior în dezvăluire.¹²

Convenția nu prevede excepții de la regulile de limitare a accesului la informație prevăzute de articolul 3, respectiv prevederile contestate încalcă cerințele acesteia.

Mai mult, norma contestată constituie un regres față de reglementările precedente, conținute în Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, care prevedeau aplicarea testului de proporționalitate (a interesului public) pentru toate excepțiile: „Nu se vor impune restricții ale libertății de informare decât dacă furnizorul de informații poate demonstra că restricția este reglementată prin lege organică și necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei sau protecției securității naționale și că prejudiciul adus acestor drepturi și interese ar fi mai mare decât interesul public în cunoașterea informației.”

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale și a standardelor europene, orice restricționare a drepturilor fundamentale trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit și să aibă un fundament clar în prevenirea unui risc real. Restricțiile generale asupra informațiilor de interes public, cum sunt cele prevăzute la art. 8 alin. (2), sunt disproporționate, în special dacă informațiile respective nu pun în pericol securitatea națională sau alte interese legitime reglementate exhaustiv la articolul 8 alin. (1) din Legea 148, art. 3 din Convenția Europeană privind accesul la documentele oficiale sau art. 54 din Constituție.

În acest sens, în Hotărîrea sa Nr. 19 din 22.06.2015 pentru interpretarea articolului 34 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova (accesul la informație), Curtea Constituțională a hotărît că:

„În sensul articolului 34 alin. (3) din Constituție:

- **restrîngerea dreptului la informație poate avea loc doar atunci cînd are la bază un scop real și justificat de protecție a unui interes legitim privind protecția cetățenilor sau siguranța națională, iar interesul public pentru aflarea informației nu prevalează;**

- **orice restrîngere a accesului la informație, inclusiv categoriile de informații, specifice și limitate, care nu pot fi dezvăluite în vederea protecției cetățenilor sau siguranței naționale, trebuie să fie prevăzută de lege și necesară într-o societate democratică pentru protecția unui interes legitim;**

- **justificarea interesului legitim se fundamentează pe gravitatea prejudicierii acestuia în cazul publicării unor informații, autoritățile publice urmînd să demonstreze că divulgarea informației ar amenința on mod grav protecția cetățenilor sau siguranța națională.¹³**

² Convenția Europeană privind accesul la documentele oficiale, traducerea autorului sesizării, <https://rm.coe.int/1680084826>

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=89709&lang=ro

Prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 148/2023 pot fi considerate neconstituționale deoarece contravin dreptului fundamental privind accesul la informație, principiului proporționalității și transparenței guvernamentale, și nu corespund standardelor internaționale în materie de acces la informație. Pentru a fi constituționale, aceste restricții, cel puțin necesită o clarificare suplimentară și o justificare riguroasă pentru a evita riscul aplicării arbitrare și limitării excesive a unui drept esențial.

Dreptul de acces la informație nu este un drept absolut și, prin urmare, exercitarea acestuia poate fi supusă unor restrângeri, în condițiile articolului 54 din Constituție. În acest sens, este necesar de analizat: dacă ingerința în discuție este prevăzută de lege, dacă ingerința prevăzută de prevederile contestate urmărește unul sau mai multe dintre scopurile legitime prevăzute în Constituție, dacă realizează, odată implementată, unul din aceste scopuri, dacă este necesară și proporțională cu situația care a determinat-o.

a) Cu privire la respectarea standardului calității legii (dacă ingerința este „prevăzută de lege”)

Normele contestate care restricționează accesul la informație trebuie să fie formulate clar și previzibil pentru ca destinatarii legii să își poată adapta conduita și să știe în ce condiții accesul la informații poate fi refuzat. Restricția generală care permite refuzul accesului la informații de interes public în cazurile în care acestea sunt „prevăzute expres de lege” ar putea fi considerată prea vagă, lăsând loc unei interpretări largi și arbitrare a aplicării normei, ceea ce contravine principiului securității juridice.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat în mod repetat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă stabilită cu suficientă precizie pentru a permite persoanei să își regleze comportamentul și că, apelând după caz la sfaturile unor experți, acesta trebuie să poată prevedea, într-un grad rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele care ar putea rezulta dintr-un act specific.

Prevederea contestată de la articolul 8 alin. (2) din Legea nr. 148 privind accesul la informațiile de interes public nu satisface acest criteriu, fiindcă formularea acesteia permite secretizarea oricăror informații aflate la dispoziția furnizorilor de informații prin simplul fapt al legiferării într-un anumit domeniu. Astfel titularul dreptului la informație (de exemplu o redacție mass-media) *nu poate prevedea* care anume informații îi vor fi disponibile în viitor și vor putea fi accesate și utilizate, or, prin norma contestată, legea arogă legiuitorului un *drept general de secretizare*. Astfel, dacă alin. (1) al articolului 8 (care circumscrie șirul informațiilor cu acces limitat la anumite domenii și interese legitime esențiale și impune un test al proporționalității) permite o oarecare precizie și un grad de previzibilitate, prevederea de la alin. (2) comportă un caracter ambiguu și imprezizibil și comportă risc de secretizare arbitrară a informațiilor de interes public.

b) Cu privire la legitimitatea scopului urmărit.

Din formularea normei nu rezultă care ar fi scopul legitim urmărit de alin. 2 al art. 8 din Legea nr. 148 privind accesul la informațiile de interes public. Nota informativă la proiectul de lege conține doar explicație generală potrivit căreia: „testul proporționalității limitării

prevăzut la art. 8 nu se aplică de către furnizorul de informații sau instanța de judecată. Or legiuitorul *ab initio* a apreciat proporționalitatea restricției prin prisma art. 54 alin. (2) din Constituție⁴.

În condițiile în care, alin. 1 al aceluiași articol și articolul 3 din Convenția Europeană privind accesul la documentele oficiale prevăd toate scopurile legitime pentru restricționarea accesului la informație, rațiunea existenței unei *norme de blanchetă* în alin. (2) nu poate fi justificată prin alt scop decât acordarea unui *carte blanche* legiuitorului de a secretiza orice informație prin lege.

c) Dacă ingerința este necesară într-o societate democratică și proporțională scopului legitim urmărit

Prevederea de la articolul 8, alin. (2) din Legea nr. 148 privind accesul la informațiile de interes public nu este necesară într-o societate democratică din următoarele considerente.

Articolul 3 din Convenția Europeană privind accesul la documentele oficiale, transpus în articolele 8, alin. (1) și 9 din Legea nr. 148 instituie un cadru legal suficient pentru protejarea diverselor interese legitime de eventualele prejudicii care le pot fi cauzate prin divulgarea informațiilor deținute de furnizorii de informații. Acestea instituie un test al proporționalității care permite găsirea echilibrului dintre interesul public în accesarea informației și eventualul prejudiciu iar, în situațiile în care ultimul prevalează, refuzarea accesului la informație.

Astfel nu există o justificare de ce ar exista excepții adiționale, de blanchetă, instituite în afara acestui cadru juridic. Argumentul din nota informativă la proiectul de lege, precum că, în cazul excepțiilor prevăzute în alte legi, „legiuitorul *ab initio* a apreciat proporționalitatea restricției prin prisma art. 54 alin. (2) din Constituție” este sofistic și redundant. Or, dacă acesta ar fi cazul, însăși articolul 3 din Convenție și testul de proporționalitate din lege nu ar fi necesare.

Astfel ingerința în dreptul la informare admisă prin norma contestată nu este necesară într-o societate democratică, deoarece **reglementarea testului proporționalității în lege acoperă toate situațiile în care alte interese legitime prevalează asupra interesului public de a accesa informația.**

Menționăm că valorile și interesele legitime care ar putea veni în conflict cu dreptul la informații și interesul public (asigurarea securității naționale și a bunăstării economice, protecția drepturilor, libertăților și a demnității altor persoane, împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale și prevenirea comiterii de infracțiuni) au un caracter relativ. Cu alte cuvinte, niciunul din aceste principii nu are, la modul abstract, o prioritate absolută.

În acest sens, nu se poate reține că interdicția furnizării unor anumite categorii de informații prevalează *în toate cazurile* asupra dreptului la informație și interesul public. Concluziile depind de circumstanțele factuale și juridice ale fiecărui caz, iar la aceste concluzii pot ajunge, pe de o parte, furnizorii de informații, cărora li se solicită accesul la aceste

⁴ <https://www.parlament.md/LegislationDocument.aspx?Id=9401acd9-c996-4624-9c18-face7fdac455>

informații, iar pe de altă parte, judecătorii de drept comun, în eventualitatea în care sunt sesizați în privința unui refuz al funcționarilor de a asigura accesul la informații.

Considerăm că interdicția absolută a divulgării secretului de stat, bancar sau medical, precum și în alte cazuri când restricția este prevăzută expres de lege este o limitare excesivă pentru persoanele care solicită furnizarea unor informații și, prin urmare, dreptul lor de acces la informații este garantat, la modul abstract, de o manieră insuficientă.

Astfel, norma contestată, are o alternativă mai puțin restrictivă: găsirea echilibrului corect între principiile concurente - dreptul la informație, garantat de articolul 34 din Constituție, și scopurile legitime, prevăzute de articolul 54 alin. (2) din Constituție (asigurarea securității naționale și a bunăstării economice, protecția drepturilor, libertăților și a demnității altor persoane, împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale și prevenirea comiterii de infracțiuni) prin punerea în balanță și ponderarea principiilor concurente de către furnizorul de informații și, în ultimă instanță, de instanțele de judecată, și asigurarea unui echilibru corect între aceste principii, pornind de la criteriile și raționamentele menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 12 decembrie 2019 și prin aplicarea testului proporționalității de la art. 8 (1) și art. 9 din Legea nr. 148 privind accesul la informațiile de interes public.

În concluzie, îngrădirea accesului la informație instituită prin prevederile contestate nu satisface exigențele prevăzute de art.54 din Constituție, deoarece nu urmărește vreun scop legitim și nu este necesară într-o societate democratică.

ÎN DREPT, întemeiem prezenta sesizare în baza următoarelor prevederi ale Constituției:

Articolul 23,

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle [...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative."

Articolul 34

Dreptul la informație

„(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.

(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

(3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

- **Prevederile relevante ale Legii nr. 148 din 9.06.2023 privind accesul la informație sunt următoarele:**

Articolul 3.

Principiile accesului la informațiile de interes public

Asigurarea accesului la informațiile de interes public se bazează pe următoarele principii:

a) principiul oferirii informațiilor de interes public – toate informațiile deținute de furnizorii de informații se prezumă a fi publice;

b) principiul obligației de a publica informațiile de interes public – furnizorii de informații trebuie să publice și să disemineze într-o manieră proactivă toate informațiile de interes public;

c) principiul promovării guvernării deschise – autoritățile publice trebuie să promoveze în rândul agenților publici o cultură a transparenței și a deschiderii și să promoveze în rândul populației dreptul la informație;

d) principiul facilitării accesului la informațiile de interes public – furnizorii de informații trebuie să ofere asistență solicitanților, în special celor cu necesități speciale, la depunerea cererilor, la primirea și înțelegerea răspunsului. Solicitățile de informații trebuie să fie examinate și soluționate într-o manieră rapidă și echitabilă;

e) principiul transparenței ședințelor – ședințele autorităților publice trebuie să fie deschise pentru public și să permită documentarea informației privind procesul de luare a deciziilor.

Articolul 8

Informațiile cu accesibilitate limitată

(1) Accesul la informațiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității prevăzut la art. 9 dacă dezvăluirea informației va prejudicia:

- a) siguranța publică;
- b) relațiile internaționale;
- c) prevenirea sau descoperirea infracțiunilor ori contravențiilor;
- d) efectuarea urmăririi penale;
- e) desfășurarea procedurii administrative sau judiciare;
- f) protecția datelor cu caracter personal;

- g) drepturile de proprietate intelectuală;
- h) secretul comercial.

(2) Accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci când restricția este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informațiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical.

Articolul 9

Criteriul proporționalității limitării accesului la informațiile de interes public

(1) În cazul prevăzut la art.8 alin. (1), accesul la informațiile de interes public este limitat doar dacă sunt întrunite următoarele condiții cumulative:

a) dezvăluirea informației va prejudicia unul dintre scopurile legitime prevăzute la art. 8 alin. (1);

b) prejudiciul care va fi cauzat prin dezvăluirea informației prevalează în raport cu interesul public în accesarea informației.

(2) Dacă interesul public în accesarea informației prevalează în raport cu prejudiciul care va fi cauzat prin dezvăluirea informației, furnizorii sunt obligați să ofere accesul la informațiile de interes public.

(3) Interesul public prevalează în special în cazul informațiilor a căror divulgare va contribui la:

a) dezvăluirea încălcărilor grave sau în masă ale drepturilor și libertăților omului, precum și ale dreptului internațional umanitar;

b) dezvăluirea actelor de corupție sau actelor conexe acestora;

c) dezvăluirea potențialelor conflicte de interese;

d) dezvăluirea achizițiilor publice ilegale sau a cheltuielilor ilegale din bugetele publice;

e) prevenirea și dezvăluirea amenințărilor grave la viața sau sănătatea persoanelor;

f) prevenirea și dezvăluirea prejudicierii mediului înconjurător;

g) înțelegerea unor probleme pentru care sunt elaborate politici publice sau desfășurate consultări publice;

h) asigurarea tratamentului egal în fața legii.

- **Prevederile relevante ale Convenției Europene privind accesul la documentele oficiale:**

Articolul 3

Posibile limitări ale accesului la documentele oficiale

(1) Fiecare parte poate limita dreptul de acces la documentele oficiale. Limitările trebuie să fie stabilite cu precizie prin lege, să fie necesare într-o societate democratică și să fie proporționale cu scopul de a proteja:

securitatea națională, apărarea și relațiile internaționale;

siguranța publică;

prevenirea, investigarea și urmărirea penală a activităților infracționale;

anchetele disciplinare;

inspecția, controlul și supravegherea de către autoritățile publice;

confidențialitatea și alte interese private legitime;
interese comerciale și alte interese economice;
politicile economice, monetare și valutare ale statului;
egalitatea părților în procedurile judiciare și administrarea eficientă a justiției;
mediul; sau
deliberările în cadrul sau între autoritățile publice cu privire la examinarea unei chestiuni.

[...]

(3) Accesul la informațiile conținute într-un document oficial poate fi refuzat dacă dezvăluirea acestuia ar prejudicia sau ar putea prejudicia oricare dintre interesele menționate la alineatul (1), cu excepția cazului în care există un interes public superior în dezvăluire.

IV. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul circumstanțelor temeiurilor de fapt și de drept, descrise mai sus, solicităm Curții Constituționale:

1. Admiterea sesizării pentru examinarea în fond;
2. Verificarea controlului constituționalității prevederilor art.8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 9.06.2023 cu privire la accesul informații.

Data:

Semnătura:

Digitally signed by Sprinceană Vitalie
Date: 2024.11.15 16:53:04 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

ÎNCHEIERE

19 noiembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), Gandrabur Marcel, specializat în materia contenciosului administrativ,

examinând cererea Asociației Obștești Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ intentată de Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" împotriva Cancelariei de Stat a Republicii Moldova privind accesul la informație,

a c o n s t a t a t :

Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" în persoana administratorului Sprînceană Vitalie, a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Cancelariei de Stat a Republicii Moldova solicitând:

-constatarea faptelor ce constituie încălcări ale legislației privind accesul la informațiile de interes public.

-obligarea pârâtei să elibereze informația solicitată în cererea de informații (Anexa 1).

-obligarea pârâtei să publice informația solicitată în cererea de informații pe pagina web a Guvernului și/sau Cancelariei de Stat.

Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" în persoana administratorului Sprînceană Vitalie, a formulat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 09 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public.

Cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost remisă pentru cunoștință Cancelariei de Stat a Republicii Moldova.

Analizând argumentele ce vizează ridicarea excepției de neconstituționalitate și raportându-le exigențelor instituite în acest sens, judecătorul consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din următoarele considerente

În corespundere cu **art. 2 alin. (2) din Codul administrativ**, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniul specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Conform **art. 230 din Codul administrativ**, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.

În conformitate cu **art. 12¹ din Codul de procedură civilă**, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze,

instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

La caz, judecătorul reține că titularul cererii pretinde neconstituționalitatea art. 8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 09 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public.

Astfel, judecătorul atestă că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate enunțată, întrunește exigențele legale și urmează a fi admisă, or, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, excepția este ridicată de către subiectul abilitat de lege cu acest drept, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova având ca obiect prevederile contestate.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, judecătorul

d i s p u n e :

Se admite cererea înaintată de administratorul Asociației Obștești Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma", Sprinceană Vitalie, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de Asociația Obștească Centrul pentru Politici, Inițiative și Cercetări "Platforma" împotriva Cancelariei de Stat a Republicii Moldova privind accesul la informație.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor art. 8 alin. (2) din Legea nr. 148 din 09 iunie 2023 privind accesul la informațiile de interes public.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova, acțiunea deferită judecății, prezenta încheiere și sesizarea.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Judecătorul

Gandrabur Marcel

Copia corespunde originalului